

Bruksela, dnia 26.1.2017 r.
COM(2017) 33 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

na temat wdrażania planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym

1. Wprowadzenie

Pakiet dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, przyjęty przez Komisję w dniu 2 grudnia 2015 r., nadał znaczący impuls procesowi przejścia na gospodarkę o bardziej zamkniętym obiegu w UE. Pakiet ten zawierał wnioski ustawodawcze dotyczące odpadów, określające cele długoterminowe w zakresie ograniczenia składowania i zwiększenia recyklingu i ponownego użycia odpadów. W celu „zamknięcia obiegu” cyklu życia produktów w pakiecie zawarto także plan działania wspierający gospodarkę o obiegu zamkniętym na każdym etapie łańcucha wartości – od produkcji po konsumpcję, naprawę i wytwarzanie, gospodarowanie odpadami i surowce wtórne, które są ponownie wprowadzane do obiegu w gospodarce. Komisja zobowiązała się do opracowania szczegółowej listy działań w czasie obecnej kadencji.

Przejsie na gospodarkę o bardziej zamkniętym obiegu daje Europie i jej obywatelom ogromne możliwości. To ważny element naszych wysiłków w celu modernizacji i transformacji europejskiej gospodarki, aby nadać jej bardziej zrównoważony charakter. Uzasadnienie biznesowe tego przedsięwzięcia jest przekonujące, przedsiębiorstwa będą bowiem miały możliwość osiągnięcia znaczących zysków gospodarczych i większej konkurencyjności. Przynosi istotne oszczędności energii i korzyści dla środowiska. Tworzy lokalne miejsca pracy i możliwości integracji społecznej. Jest ściśle związane z kluczowymi priorytetami UE w dziedzinie zatrudnienia, wzrostu, inwestycji, agendy społecznej i innowacji przemysłowych.

Do bardziej ogólnych korzyści płynących z gospodarki o obiegu zamkniętym należą: obniżenie zużycia energii i poziomów emisji dwutlenku węgla. Gospodarka o obiegu zamkniętym tworzy zatem silny efekt synergii z unijnymi celami dotyczącymi klimatu i energii oraz niedawno przyjętym przez Komisję pakietem pt. „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”¹. Odgrywa też zasadniczą rolę we wspieraniu unijnych działań w zakresie zrównoważonego rozwoju, określonych w komunikacie pt. „Kolejne kroki w kierunku zrównoważonej przyszłości Europy”², a w szczególności w osiągnięciu celu zrównoważonego rozwoju nr 12 dotyczącego zrównoważonych wzorów produkcji i konsumpcji. Realizacja planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym jest więc oczywistym priorytetem dla Komisji.

Celem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie pełnego przeglądu działań, które zostały już wykonane w ramach realizacji planu działania UE od czasu jego przyjęcia w grudniu 2015 r., a także wyznaczenie kluczowych celów na 2017 r. Zasadnicze działania podjęto w obszarach takich jak: odpady spożywcze, ekoprojekt, nawozy organiczne, gwarancje dla towarów konsumpcyjnych oraz innowacje i inwestycje. Zasady gospodarki o obiegu zamkniętym są też stopniowo włączane do najlepszych praktyk branżowych, zielonych zamówień publicznych, wykorzystania funduszy polityki spójności, a za pomocą nowych inicjatyw – do sektorów budownictwa i gospodarki wodnej.

Plan działania UE niewątpliwie przyczynił się do upowszechnienia koncepcji „gospodarki o obiegu zamkniętym”, co stanowi pierwszy krok w realizacji tego długoterminowego przedsięwzięcia. Komisja jest w dalszym ciągu stanowczo zdecydowana realizować swój plan działania i działać w różnych obszarach polityki, aby wspierać gospodarkę o obiegu zamkniętym. To zaangażowanie znajduje też odzwierciedlenie w coraz większej liczbie możliwości finansowania konkretnych projektów.

¹ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

² COM(2016)739 final.

Zapewnienie pomyślnego przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym wymaga jednak podejmowania wysiłków w wielu różnych obszarach i nie kończy się na realizacji działań zaproponowanych przez Komisję. Liczne podmioty z sektora publicznego i prywatnego robią postępy w tej dziedzinie, co widać na przykładzie strategii gospodarki o obiegu zamkniętym opracowywanych w coraz większej liczbie państw i regionów UE.

Działania, jakie podjęła Komisja od czasu przyjęcia planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym, obejmują szereg wniosków ustawodawczych, przede wszystkim dotyczących odpadów, w tym ustanowienia jasnych celów recyklingu odpadów oraz wyznaczenia ambitnego długoterminowego planu prowadzącego do zapobiegania powstawaniu odpadów i do recyklingu. Kolejne to wnioski ustawodawcze dotyczące: sprzedaży towarów przez internet, dające większe gwarancje dla konsumentów; nawozów z odzyskiwanych składników odżywczych; a także ograniczenia stosowania niektórych substancji niebezpiecznych w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (wniosek przyjęty wraz z niniejszym sprawozdaniem). Ważne jest, aby współprawodawcy bez zbędnych opóźnień doprowadzili do przyjęcia tych wniosków ustawodawczych, aby umożliwić szybkie przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym w praktyce.

W szczególności szybkie przyjęcie w tym roku pakietu wniosków ustawodawczych dotyczących odpadów jest istotne dla uruchomienia inwestycji na rzecz zwiększenia i poprawy recyklingu w całej UE. Komisja wzywa zatem obie instytucje do osiągnięcia porozumienia w tej sprawie przed końcem 2017 r., zgodnie ze wspólną deklaracją Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji w sprawie priorytetów legislacyjnych UE na 2017 r.³, w której uzgodniono priorytetowe traktowanie tych wniosków.

2. Najważniejsze rezultaty od czasu przyjęcia planu działania

W następstwie zobowiązań podjętych w planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym Komisja wystąpiła w 2016 r. z szeregiem kluczowych inicjatyw mających wspierać gospodarkę o obiegu zamkniętym. Inicjatywy te obejmują cały łańcuch wartości, od produkcji po konsumpcję, gospodarowanie odpadami i wykorzystanie surowców wtórnych. Poniżej zostały one zaprezentowane w porządku chronologicznym według daty ich zakończenia.

Wniosek ustawodawczy w sprawie sprzedaży towarów przez internet (grudzień 2015 r.)

Pierwsze działanie podjęte przez Komisję po przyjęciu planu działania dotyczyło gwarancji prawnych na towary konsumpcyjne. W dniu 9 grudnia 2015 r. Komisja przyjęła wniosek ustawodawczy w sprawie sprzedaży towarów przez internet⁴. Wniosek ma na celu zwiększenie gwarancji dla konsumentów, aby lepiej chronić ich przed wadliwymi produktami, i przyczynia się do trwałości produktów i możliwości ich naprawy. W ten sposób zapobiega się wyrzucaniu produktów i zdecydowanie sprzyja gospodarce o obiegu zamkniętym.

Wniosek przewiduje, że w przypadku wadliwego produktu sprzedanego przez internet, sprzedawca musi udowodnić, że wywiązał się ze swoich zobowiązań podczas pierwszych dwóch lat od momentu dostarczenia produktu. Zgodnie z obecnymi przepisami obowiązki sprzedawcy obejmują pierwsze sześć miesięcy. Zmiana ta ułatwi konsumentom korzystanie z ich praw i będzie motywacją do produkowania wyższej jakości i trwalszych produktów.

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016C1224%2801%29&rid=2>

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM%3A2015%3A635%3AFIN>

Wniosek przewiduje ponadto dwuletnią gwarancję prawną na towary używane i w pełni harmonizuje hierarchię środków zaradczych, promując w większym stopniu naprawę produktów.

Wniosek ustawodawczy w sprawie nawozów (marzec 2016 r.)

W dniu 17 marca 2016 r. Komisja przedstawiła projekt rozporządzenia⁵, które spowoduje powstanie prawdziwego jednolitego rynku nawozów wyprodukowanych z surowców wtórnych (w szczególności ze składników odżywczych z odzysku), a przez to sprawi, że problemy gospodarowania odpadami zamienią się w możliwości gospodarcze.

Proponowane przepisy mogą spowodować, że sektor nawozów stanie się mniej zależny od importu niezbędnych surowców pierwotnych, takich jak fosforan, które można również uzyskać z krajowych odpadów organicznych. Projekt rozporządzenia zawiera przepisy umożliwiające swobodny przepływ w całej UE wszystkich produktów nawozowych z oznakowaniem CE, w tym organicznych produktów nawozowych⁶.

Projekt rozporządzenia harmonizuje unijne przepisy dotyczące produktów pochodzących z odpadów organicznych i produktów ubocznych, a także ustanawia przepisy w zakresie odzysku składników odżywczych do wykorzystania jako surowce wtórne. W przypadku gdy odpady organiczne są zgodne z surowymi przepisami w zakresie odzysku, mogą one stać się składnikiem produktów nawozowych posiadających oznakowanie CE, uprawnionych do nieograniczonego dostępu do jednolitego rynku. Jeśli chodzi o nawozy nieposiadające oznakowania CE, państwa członkowskie UE w dalszym ciągu będą mogły handlować tymi produktami na swoich rynkach krajowych, zgodnie z przepisami krajowymi.

W jaki sposób wniosek dotyczący nawozów przyczyni się do tworzenia miejsc pracy i pobudzania innowacji?

Według oceny skutków towarzyszącej wnioskowi ustawodawczemu⁷ dzięki recyklingowi bioodpadów w nawozy o pochodzeniu organicznym powstać może około 120 000 miejsc pracy. Stworzenie równych warunków działania dla sektora nawozów spowoduje, że małe i średnie przedsiębiorstwa oraz rolnicy produkujący nawozy organiczne będą mogli uzyskać dostęp do jednolitego rynku i nowe możliwości.

Dzięki temu będą mogli zaferować swoje produkty większej grupie nabywców i czerpać z korzyści skali, oferując produkt objęty powszechnie uznaną gwarancją jakości „oznakowania CE”. Przyczyni się to do dalszego pobudzenia badań, innowacji i inwestycji w gospodarce o obiegu zamkniętym, tworzenia miejsc pracy i generowania wartości z krajowych surowców wtórnych.

Ogłoszenie porozumień na rzecz innowacyjności (maj 2016 r.)

Komisja opublikowała zaproszenie do wyrażenia zainteresowania dotyczące „Porozumień na rzecz innowacyjności w gospodarce o obiegu zamkniętym”⁸, z terminem zgłoszeń od 26 maja do 15 września 2016 r. Zaproszenie to stanowiło podejście pilotażowe mające pomóc innowatorom zmagającym się z barierami regulacyjnymi.

⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-157-EN-F1-1.PDF>

⁶ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-157-EN-F1-1.PDF>

⁷ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/15949>

⁸ <https://ec.europa.eu/research/innovation-deals/index.cfm?pg=home>

Porozumienia na rzecz innowacyjności mają stanowić wspólną dla innowatorów, organów krajowych/regionalnych/lokalnych i służb Komisji platformę, która pozwoli ocenić, jakie bariery regulacyjne hamujące innowacyjność istnieją w prawie UE lub środkach wykonawczych państw członkowskich⁹. W przypadku potwierdzenia, że taka bariera w prawodawstwie UE istnieje, Komisja rozważy przeprowadzenie dalszej ewaluacji, konsultacji oraz oceny skutków danej bariery regulacyjnej.

Na zaproszenie wpłynęło 32 zgłoszeń z 14 różnych państw członkowskich¹⁰. Wśród tematów, jakie wymieniano w zgłoszeniach, znalazły się np. postrzegane bariery regulacyjne dla innowacji w sektorach gospodarki wodnej, gospodarowania odpadami i sektorze energetycznym. W pierwszym kwartale 2017 r. podpisane zostaną dwa porozumienia na rzecz innowacyjności: pierwsze dotyczyć będzie postrzeganych barier prawnych w zakresie elektromobilności i recyklingu baterii; w ramach drugiego zbadane zostaną bariery regulacyjne dotyczące zrównoważonego oczyszczania ścieków z użyciem innowacyjnej technologii anaerobowych bioreaktorów membranowych.

Ekoprojekt (listopad 2016 r.)

Możliwość naprawy lub recyklingu danego produktu i ponownego użycia jego części składowych i materiałów w dużej mierze zależy od wstępnego projektu produktu. W następstwie dyskusji politycznych poświęconych idei ekoprojektu, jakie odbyły się w kwietniu i październiku 2016 r., Komisja potwierdziła duże znaczenie inteligentnego projektowania i postanowiła skupić swoje wysiłki na grupach produktów o największym potencjale pod względem oszczędności energii i zasobów oraz wzmocnić podstawy naukowe działań regulacyjnych. W rezultacie w dniu 30 listopada 2016 r. przyjęto Plan prac dotyczący ekoprojektu na lata 2016–2019, stanowiący część pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”¹¹. Nowy plan prac pomoże w osiągnięciu unijnych celów energetycznych i klimatycznych będących częścią porozumienia paryskiego, ponieważ umożliwi uzyskanie do 2030 r. oszczędności energii na poziomie porównywalnym z rocznym zużyciem energii pierwotnej w Szwecji, tworząc przy tym miejsca pracy i pobudzając innowacyjność.

Ekoprojekt również może się znacząco przyczynić do stworzenia gospodarki o bardziej zamkniętym obiegu. Mimo że dotychczas środki w zakresie ekoprojektu koncentrowały się głównie na efektywności energetycznej, w wymienionym planie prac Komisja podjęła się też zbadania w bardziej systematyczny sposób możliwości ustanowienia wymogów produktowych istotnych dla gospodarki o obiegu zamkniętym, takich jak trwałość, możliwość naprawy i modernizacji, konstrukcja umożliwiająca demontaż, informacje oraz łatwość ponownego użycia i recyklingu. Prace te dotyczyć będą zarówno nowych grup produktów, jak i przeglądu istniejących środków w zakresie poszczególnych produktów, i przyniosą korzyści na wszystkich etapach łańcucha wartości.

W planie prac określono priorytety na nadchodzące lata pod względem nowych grup produktów do zbadania oraz przeglądu istniejących rozporządzeń dotyczących ekoprojektu i etykietowania energetycznego. Komisja przeprowadzi także specjalne badanie dotyczące produktów ICT, w tym smartfonów, w celu ich ewentualnego włączenia do planu prac dotyczącego ekoprojektu.

⁹ <https://ec.europa.eu/research/innovation-deals/index.cfm>

¹⁰ <https://ec.europa.eu/research/innovation-deals/index.cfm?pg=home>

¹¹ COM(2016) 773 final.

W tym samym czasie Komisja opracowała obowiązkowe wymagania dotyczące projektowania i oznaczania produktów, aby ułatwić bezpieczny demontaż, ponowne użycie i recykling wyświetlaczy elektronicznych (np. monitorów komputerowych, ekranów telewizyjnych i elektronicznych wyświetlaczy stanowiących część innych produktów). Projekt rozporządzenia¹² w tej sprawie zawiera wymagania, które ułatwiają recykling, takie jak unikanie spawania lub sklejanie niektórych części (np. płytek obwodu drukowanego, kondensatorów, baterii i zasilaczy wewnętrznych), oznaczanie części z tworzyw sztucznych oraz obecność kadmu i rtęci.

Projekt rozporządzenia nakłada ponadto na producentów wymóg zapewnienia informacji dla podmiotów zajmujących się recyklingiem, np. informacji o lokalizacji części z tworzyw sztucznych zawierających bromowane związki opóźniające zapłon. Wymagania te usprawnią recykling wyświetlaczy, co przyczyni się do osiągnięcia celów w zakresie recyklingu określonych w dyrektywie w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego¹³.

Zaraz po przyjęciu planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym Komisja zwróciła się też do europejskich organizacji normalizacyjnych z wnioskiem o opracowanie ogólnych norm dotyczących trwałości, możliwości ponownego użycia i recyklingu niektórych produktów. Wiele produktów konsumpcyjnych i przemysłowych mogłoby być trwalszych i lepiej nadających się do ponownego użycia i recyklingu, gdyby obowiązywały odpowiednie wskaźniki i normy.

Trzy europejskie organizacje normalizacyjne przyjęły wniosek Komisji i przedstawiły wspólny plan działania. Powołały też wspólną grupę roboczą, która zajmie się opracowaniem około 20 ogólnych norm. W ten sposób łatwiej będzie zdecydować, jakie obowiązkowe wymagania należy opracować, aby zwiększyć zasobooszczędność produktów i ograniczyć odpady.

Odpady spożywcze (cały 2016 r.)

Odpady spożywcze to kluczowy obszar gospodarki o obiegu zamkniętym, dlatego kwestią tą należy się zająć na wielu poziomach łańcucha wartości. Komisja zrealizowała szereg działań wspierających walkę z marnowaniem żywności i osiągnięcie powiązanego celu zrównoważonego rozwoju w tym obszarze. Ustanowiła platformę dla zainteresowanych podmiotów dotyczącą zapobiegania marnowaniu żywności, poczyniła postępy w opracowaniu unijnej metodologii mierzenia odpadów spożywczych oraz przygotowała unijne wytyczne mające ułatwić darowizny żywnościowe i wykorzystanie wycofanych środków spożywczych jako paszy.

W dniu 1 sierpnia 2016 r. Komisja utworzyła Unijną Platformę ds. Strat i Marnowania Żywności¹⁴. Platforma stanowić będzie kluczowe forum na poziomie UE mające wspierać wszystkie podmioty w identyfikowaniu i podejmowaniu działań niezbędnych do osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju zakładającego obniżenie o połowę ilości odpadów spożywczych przypadających na mieszkańca do 2030 r.¹⁵. Platforma skupia 70 członków reprezentujących organy publiczne (państwa członkowskie, państwa EFTA,

¹² Projekt rozporządzenia Komisji w sprawie wykonania dyrektywy 2009/125/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla wyświetlaczy elektronicznych.

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE).

¹⁴ http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform/index_en.htm.

¹⁵ http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/index_en.htm.

organy UE i organizacje międzynarodowe) oraz wszystkie podmioty w łańcuchu wartości, w tym banki żywności i inne organizacje pozarządowe. Pierwsze jej spotkanie odbyło się w dniu 29 listopada 2016 r.; tematem dyskusji były najważniejsze rezultaty planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie odpadów spożywczych, w tym główne elementy, które należy wziąć pod uwagę podczas opracowywania metodologii spójnego mierzenia odpadów spożywczych w całej UE. Metodologia ta będzie stosowana przez państwa członkowskie na potrzeby spełnienia obowiązku sprawozdawczego w zakresie odpadów spożywczych, określonego we wniosku ustawodawczym Komisji dotyczącym nowelizacji dyrektywy ramowej w sprawie odpadów.

W 2016 r. Komisja, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi podmiotami, pracowała nad przygotowaniem unijnych wytycznych mających ułatwić darowizny żywnościowe. Wytyczne te zapewnią bardziej spójną interpretację przez organy regulacyjne państw członkowskich unijnych przepisów mających zastosowanie do redystrybucji żywności. Ich celem jest rozwiązanie problemu barier prawnych i operacyjnych utrudniających, zarówno darczyńcom, jak i beneficjentom, redystrybucję nadwyżek bezpiecznej żywności. Na spotkaniu platformy w dniu 29 listopada 2016 r. omówiono najważniejsze elementy wytycznych; ich publikacja nastąpi w 2017 r.

Komisja opracowuje też wytyczne dotyczące użycia wycofanych środków spożywczych jako paszy w celu podniesienia wartości składników odżywczych w wycofanych środkach spożywczych przez ich bezpieczne wykorzystanie w żywieniu zwierząt. W ten sposób ogranicza się odpady spożywcze i unika spalania lub składowania wycofanych środków spożywczych, a zamiast tego uzyskuje substytut zbóż i nasion oleistych w diecie zwierząt oraz uwalnia grunty pod uprawę żywności i ogranicza zależność UE od importowanej paszy. Projekt tych wytycznych był również przedmiotem dyskusji na posiedzeniu platformy; ich tekst zostanie sfinalizowany i opublikowany w 2017 r.

Przetwarzanie odpadów w energię (styczeń 2017 r.)

Wraz z niniejszym sprawozdaniem Komisja przyjmuje komunikat dotyczący procesów przetwarzania odpadów w energię i ich roli w gospodarce o obiegu zamkniętym¹⁶. Podstawowym celem komunikatu jest dopilnowanie, aby odzyskiwanie energii z odpadów w UE przyczyniało się do realizacji celów określonych w planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym oraz przestrzegało rygorystycznie unijnej hierarchii postępowania z odpadami. W komunikacie zbadano również, w jaki sposób można zoptymalizować procesy przetwarzania odpadów w energię, tak aby przyczyniały się one do realizacji celów określonych w strategii unii energetycznej oraz w porozumieniu paryskim.

Wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (styczeń 2017 r.)

Wraz z niniejszym sprawozdaniem Komisja przyjmuje również wniosek¹⁷ dotyczący odpowiednio ukierunkowanej zmiany dyrektywy w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym („dyrektywa RoHS”). Projekt dyrektywy, który ma doprowadzić do zastąpienia niektórych substancji niebezpiecznych w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, zwiększy możliwość i opłacalność recyklingu odpadów z tego sprzętu. Projekt

¹⁶ COM(2017) 34.

¹⁷ COM(2017) 38.

dyrektywy wdraża także najważniejszy priorytet hierarchii postępowania z odpadami – zapobieganie powstawaniu odpadów.

Umożliwienie operatorom przedłużenia czasu stosowania sprzętu elektrycznego i elektronicznego opóźni koniec przydatności do użycia i pozbycie się tego sprzętu, a przez to pozwoli uniknąć wytwarzania dodatkowych odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Szacuje się, że środek ten zapobiegnie wytworzeniu ponad 3 000 ton odpadów niebezpiecznych rocznie w UE¹⁸. Dłuższy cykl życia sprzętu elektrycznego i elektronicznego przyniesie też dodatkowe oszczędności energii i surowców.

Wniosek dotyczący zmiany dyrektywy RoHS:

- umożliwi przeprowadzanie operacji na rynku wtórnym (np. odsprzedaż, rynek towarów używanych) dotyczących niektórych rodzajów sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz
- umożliwi naprawę z użyciem części zamiennych niektórych rodzajów sprzętu elektrycznego i elektronicznego, które zostały wprowadzone do obrotu przed dniem 22 lipca 2019 r.

Jakie korzyści daje ten wniosek ustawodawczy europejskim obywatelom i przedsiębiorstwom?

Całkowite umożliwienie operacji na rynku wtórnym oraz zwiększenie dostępności części zamiennych do niektórych rodzajów sprzętu elektrycznego i elektronicznego będzie miało pozytywny wpływ ekonomiczny, ponieważ zapewni możliwości rynkowe dla podmiotów zajmujących się naprawą oraz sprzedażą towarów używanych. Ograniczy koszty i obciążenia administracyjne, zarówno dla przedsiębiorstw, w tym MŚP, jak i organów publicznych. Dla przykładu: po 2019 r. europejskie szpitale będą mogły zaoszczędzić około 170 mln EUR, ponieważ będą miały możliwość odsprzedaży i zakupu używanych wyrobów medycznych (co w przypadku nieprzyjęcia wniosku nie byłoby możliwe po okresie przejściowym).

Aby ułatwić przygotowania do ponownego użycia i bezpiecznego dla środowiska przetwarzania odpadów sprzętu elektronicznego i elektrycznego, Komisja podjęła również dialog z producentami produktów elektronicznych i podmiotami zajmującymi się ich recyklingiem w celu usprawnienia wymiany informacji na temat przygotowań do ponownego użycia i przetwarzania nowego sprzętu wprowadzanego do obrotu.

Platforma na rzecz wspierania finansowania gospodarki o obiegu zamkniętym (styczeń 2017 r.)

Wraz z niniejszym sprawozdaniem powołuje się platformę skupiającą Komisję, Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), uczestników rynku finansowego i przedsiębiorstwa, mającą na celu upowszechnianie wiedzy na temat logiki biznesowej gospodarki o obiegu zamkniętym oraz poprawę uczestnictwa inwestorów w projektach gospodarki o obiegu zamkniętym. Mimo że uzasadnienie biznesowe gospodarki o obiegu zamkniętym jest jasne, duża część przedsiębiorstw w UE oraz sektora finansowego i bankowego nie jest go jeszcze świadoma.

Platforma będzie miała strukturę złożoną z trzech filarów.

- filar koordynacji i upowszechniania wiedzy będzie służył wymianie najlepszych praktyk między potencjalnymi promotorami projektów i innymi podmiotami. W jego ramach prowadzone będą: analiza cech charakterystycznych projektów w

¹⁸ SWD(2017)22 oraz SWD(2017)23

dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym i ich szczególnych potrzeb finansowych; doradztwo dotyczące poprawy ich szans na uzyskanie usług bankowych; a także koordynacja działań dotyczących finansowania gospodarki o obiegu zamkniętym. W tym kontekście powołana zostanie specjalna grupa ekspertów;

- filar doradczy będzie wykorzystywany do opracowywania projektów w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym i do poprawy ich szans na uzyskanie usług bankowych;
- filar finansowy zajmie się zbadaniem, czy potrzebny jest specjalny instrument finansowy dla projektów w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym.

3. Pozostałe inicjatywy realizowane w 2016 r.

Oprócz opisanych wyżej głównych inicjatyw także szereg innych ważnych działań Komisji (wymienionych poniżej) przyczyniło się do włączenia gospodarki o obiegu zamkniętym w pełny cykl życia produktów, między innymi za pomocą takich narzędzi jak najlepsze praktyki, zamówienia, informacje dla konsumentów, wytyczne, finansowanie i systemy wsparcia. Narzędzia te są niezbędne do zapewnienia, aby gospodarka o obiegu zamkniętym była stosowana przez wszystkie właściwe podmioty w gospodarce i stopniowo stała się standardową praktyką.

Wytyczne dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym włączone do dokumentów referencyjnych dotyczących najlepszych dostępnych technik dla kilku sektorów przemysłu

Komisja włączyła aspekty gospodarki o obiegu zamkniętym do dokumentów referencyjnych dotyczących najlepszych dostępnych technik¹⁹ (BREF), które mają być stosowane przez państwa członkowskie przy wydawaniu zezwoleń na instalacje przemysłowe. Pomoże to ograniczyć wytwarzanie odpadów, pobudzić recykling i zmniejszyć wykorzystanie zasobów, a przez to zwiększy zrównoważony charakter i konkurencyjność gałęzi przemysłu objętych dyrektywą w sprawie emisji przemysłowych. Ponadto za pomocą BREF identyfikowane są nowe techniki, które uwzględniają aspekty istotne dla gospodarki o obiegu zamkniętym, a przez to promują innowacyjność w procesach przemysłowych.

Dla przykładu: najlepsze dostępne techniki dla przemysłu metali nieżelaznych obejmują:

- techniki służące poprawie wykorzystania surowców wtórnych, zwiększeniu efektywności energetycznej i ograniczeniu wytwarzania ścieków, co przyczynia się do zachowania zasobów naturalnych;
- techniki ograniczające wytwarzanie odpadów na przykład za pomocą alternatywnych sposobów wykorzystania pozostałości z procesów przemysłowych.

Zielone zamówienia publiczne

W 2016 r. Komisja opublikowała nowe kryteria zielonych zamówień publicznych dotyczących budynków biurowych, dróg oraz komputerów i monitorów²⁰. Kryteria te obejmują wymagania istotne dla gospodarki o obiegu zamkniętym, a ich wykorzystanie przez organy publiczne odbywa się na zasadzie dobrowolnej. Dla przykładu: komputery i monitory muszą być tak zaprojektowane, aby można je było naprawiać za pomocą

¹⁹ <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

powszechnie dostępnych narzędzi, a baterie były łatwo wymienne; nagradzana jest też możliwość ich unowocześnienia. Zachęca się do wykorzystywania materiałów z recyklingu do budowy dróg i budynków. Jako że zamówienia publiczne stanowią dużą część europejskiej konsumpcji, włączenie wymagań związanych z obiegiem zamkniętym do kryteriów zakupów dokonywanych przez organy publiczne odgrywać będzie zasadniczą rolę w procesie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Zaktualizowane wytyczne dotyczące dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych – działanie wobec twierdzeń dotyczących ekologiczności

W dniu 25 maja 2016 r. Komisja przyjęła zaktualizowaną wersję wytycznych dotyczących dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych²¹. Nowe wytyczne zawierają specjalne elementy, które mają sprawić, by twierdzenia dotyczące ekologiczności były bardziej wiarygodne i przejrzyste. Wytyczne poruszają kwestię fałszywych, niejasnych, nieczytelnych lub niejednoznacznych informacji, w tym twierdzeń dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym. Pomogą one chronić konsumentów przed wprowadzającymi w błąd i nieuzasadnionymi informacjami handlowymi²². Twierdzenia wprowadzające w błąd mogą skutkować tym, że konsumenci stracą zaufanie do etykiet, a przedsiębiorstwa nie będą miały motywacji do formułowania prawdziwych i odpowiednich twierdzeń, w efekcie utrudniając gospodarkę o obiegu zamkniętym. W zaktualizowanych wytycznych uwzględniono uwagi grupy zainteresowanych stron ds. twierdzeń dotyczących ekologiczności, w skład której weszli przedstawiciele organów krajowych, europejskich organizacji biznesowych, organizacji konsumenckich i organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony środowiska²³.

Sprawniejsze egzekwowanie przepisów zmienionego rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów

W dniu 28 lipca 2016 r. Komisja przyjęła akt wykonawczy określający wstępną tabelę korelacji między kodami celnymi a kodami odpadów²⁴. To nowe narzędzie pomoże funkcjonariuszom celnym w wykrywaniu nielegalnie przewożonych przez granice UE odpadów, na przykład oznakowanych jako towary używane. Usprawni egzekwowanie rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów i pomoże zapobiegać wyciekowi cennych surowców z UE.

Dobre praktyki w systemach zbierania odpadów

Przez cały 2016 r. Komisja identyfikowała i promowała dobre praktyki selektywnego zbierania odpadów w państwach członkowskich UE. Komisja dokonała przeglądu stanu wdrożenia selektywnego zbierania odpadów w państwach członkowskich, w tym oceny ram prawnych i praktycznego wprowadzenia w życie systemów selektywnego zbierania. Na podstawie tej oceny w wyniku przeglądu przedstawiono zestaw zaleceń dotyczących różnych poziomów procesu decyzyjnego²⁵. Zalecenia te zostały poddane dyskusji z

²¹ http://ec.europa.eu/justice/consumer-marketing/files/ucp_guidance_pl.pdf

²² http://ec.europa.eu/consumers/consumer_rights/unfair-trade/environmental-claims/index_en.htm.

²³ http://ec.europa.eu/consumers/consumer_rights/unfair-trade/unfair-practices/files/mdcc_compliance_criteria_en.pdf

²⁴ [Rozporządzenie wykonawcze Komisji \(UE\) 2016/1245](#) z dnia 28 lipca 2016 r. ustanawiające wstępną tabelę korelacji między kodami Nomenklatury scalonej, określonymi w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 2658/87, a pozycjami dotyczącymi odpadów wymienionymi w załącznikach III, IV i V do rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania odpadów.

²⁵ http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/Separate%20collection_Final%20Report.pdf

zainteresowanymi podmiotami i państwami członkowskimi UE podczas konferencji, która odbyła się w dniu 29 stycznia 2016 r.²⁶. Prace te wspiera ponadto inicjatywa „Horyzont 2020”, finansując szereg konkretnych projektów w tym obszarze²⁷.

Odzyskiwanie wody

W czerwcu 2016 r. w ramach wspólnej strategii wdrażania dyrektywy ramowej wodnej²⁸ wydano wytyczne mające na celu lepszą integrację odzyskiwania wody w planowaniu i zarządzaniu gospodarką wodną²⁹. W sytuacji rosnącego niedoboru wody w niektórych regionach UE powtórne użycie oczyszczonych ścieków w bezpiecznych i opłacalnych warunkach jest cennym, lecz mało wykorzystywanym sposobem zwiększenia zasobów wody i odciążenia nadmiernie eksploatowanych zasobów wodnych³⁰. Ułatwienie ponownego wykorzystania wody w rolnictwie przyczyni się też do recyklingu składników pokarmowych, które zastępują nawozy stałe.

W dniu 7 kwietnia 2016 r. Komisja opublikowała wstępną ocenę skutków dotyczącą przyszłej inicjatywy w sprawie minimalnych wymagań jakościowych odzyskiwania wody do celów nawadniania i zasilania warstwy wodonośnej. W dniu 28 października 2016 r. Komisja rozpoczęła otwarte konsultacje społeczne dotyczące wariantów strategicznych w tej dziedzinie³¹.

W 2016 r. odzyskiwanie wody uznano za główny priorytet europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) w dziedzinie wody; zagadnienie to zaprezentowano na konferencji EPI w Leeuwarden w dniu 10 lutego 2016 r.

Budowa i rozbiórka

W dniu 9 listopada 2016 r. Komisja przedstawiła propozycję dobrowolnego dla całego przemysłu protokołu dotyczącego zarządzania odpadami z budowy i rozbiórki. Celem tego protokołu jest poprawa identyfikacji, segregacji u źródła i zbierania odpadów, a także logistyki, przetwarzania i zarządzania jakością. W ten sposób protokół zwiększy zaufanie do jakości materiałów z recyklingu i zachęci do ich wykorzystywania w sektorze budowlanym.

Pod względem wielkości odpady z budowy i rozbiórki stanowią największy strumień odpadów w UE. W dyrektywie ramowej w sprawie odpadów 2008/98/WE wyznaczono cel odzysku 70 % odpadów z budowy i rozbiórki do 2020 r. Możliwości ponownego użycia i recyklingu tego strumienia odpadów nie są jednak w pełni wykorzystywane. Jedną z przeszkód jest brak zaufania do jakości materiałów pochodzących z recyklingu odpadów z budowy i rozbiórki.

Również i w tym przypadku inicjatywa „Horyzont 2020” wspiera szereg innowacyjnych projektów w tym obszarze.

²⁶ http://ec.europa.eu/environment/waste/eventspast/separate_waste.htm

²⁷ W ramach wyzwania społecznego nr 5 z 2015 r. „Partnerstwa dotyczące surowców” programu „Horyzont 2020” Komisja finansuje projekt pod nazwą „IMPACTPapeRec”: usprawnienie realizacji strategii uczestnictwa dotyczących selektywnego zbierania makulatury na potrzeby efektywnego recyklingu”, który dotyczy najlepszych praktyk selektywnego zbierania odpadów papierowych na potrzeby efektywnego recyklingu. W 2017 r. finansowany będzie jeszcze inny projekt (o budżecie do 1,5 mln EUR) dotyczący „Dobrej praktyki w systemach zbierania odpadów”.

²⁸ http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/objectives/implementation_en.htm

²⁹ http://ec.europa.eu/environment/water/pdf/Guidelines_on_water_reuse.pdf

³⁰ <http://ec.europa.eu/environment/water/reuse.htm>

³¹ http://ec.europa.eu/environment/consultations/reused_water_en.htm.

Biomasa i bioprodukty

W dniu 30 listopada 2016 r. w wersji przekształconej dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii³², będącej częścią pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”³³, Komisja przyjęła kryteria zrównoważonego rozwoju dla wszystkich zastosowań bioenergii. Aby ograniczyć presję na ograniczone zasoby biomasy, Komisja zaproponowała, aby tylko efektywne przetwarzanie biomasy w energię elektryczną było wspierane ze środków publicznych³⁴. Ułatwi to uzyskanie efektu synergii z gospodarką o obiegu zamkniętym w zakresie zastosowań biomasy, w szczególności drewna, które może być wykorzystywane do różnych produktów, jak również do produkcji energii.

Wsparcie dla gospodarki o obiegu zamkniętym za pośrednictwem funduszy polityki spójności i strategii inteligentnej specjalizacji

Przez cały 2016 r. Komisja prowadziła ukierunkowane działania informacyjne³⁵ wspierające państwa członkowskie i regiony UE w wykorzystywaniu funduszy polityki spójności na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym. Gospodarka o obiegu zamkniętym była jednym z tematów zaproszenia do składania wniosków „Innowacyjne działania miejskie”³⁶ opublikowanego w grudniu 2016 r. Była też jednym z najważniejszych tematów Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast oraz jedną z kategorii nagród RegioStars w 2016 r., którymi wyróżnia się wybitne projekty rozwoju regionalnego finansowane ze środków unijnych³⁷.

Wiele regionów wskazało priorytety związane z gospodarką o obiegu zamkniętym w swoich strategiach inteligentnej specjalizacji, które nadają kierunek inwestycjom w badania naukowe i innowacje, realizowanym przy wsparciu polityki spójności. W 2016 r. ustanowiono nowe tematyczne platformy inteligentnej specjalizacji, które pomagają tym regionom współpracować z innymi podmiotami w ramach łańcucha wartości, w dziedzinach takich jak modernizacja przemysłu, sektor rolno-spożywczy i energia³⁸.

W jaki sposób konkretnie wspiera się gospodarkę o obiegu zamkniętym z unijnych funduszy?

Fundusze polityki spójności

Przez dwie dekady unijna polityka spójności zapewniała wsparcie na rzecz wdrażania polityki sprzyjające gospodarce o obiegu zamkniętym (np. 6 mld EUR na gospodarowanie odpadami w latach 2007–2013). W obecnym okresie finansowania (2014–2020) ustanowiono warunki ex ante zapewniające, by nowe inwestycje w sektorze odpadów były spójne z planami gospodarki odpadami opracowanymi przez państwa członkowskie z myślą o osiągnięciu celów w zakresie recyklingu. Wsparcie, jakiego UE udzieli w latach 2014–2020 na rzecz innowacyjności, MŚP, gospodarki niskoemisyjnej i ochrony

³² http://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_en_act_part1_v7_1.pdf

³³ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

³⁴ Z wyjątkiem należycie uzasadnionych powodów związanych z bezpieczeństwem dostaw energii elektrycznej.

³⁵ W tym szereg wydarzeń oraz publikacja opisująca możliwości finansowania i przykłady dobrych praktyk: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/factsheets/2016/cohesion-policy-support-for-the-circular-economy

³⁶ <http://www.uia-initiative.eu/>

³⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

³⁸ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

środowiska, wyniesie 150 mld EUR i wiele z tych obszarów przyczynia się do stworzenia gospodarki o obiegu zamkniętym.

Na przykład, z pomocą unijnych funduszy Słowenia osiąga swoje cele w zakresie recyklingu, a mieszkańcy Lublany korzystają z lepszego, bardziej zrównoważonego systemu gospodarowania odpadami. Od czasu przystąpienia do UE stolica Słowenii zwiększyła selektywne zbieranie i recykling odpadów oraz ograniczyła ilość odpadów składowanych o 59 %. Zainwestowała także w zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ich ponowne użycie. Lublana wytwarza obecnie o 41 % mniej odpadów na mieszkańca niż wynosi średnia unijna, dlatego podjęto decyzję o zaniechaniu pierwotnych planów budowy dwóch nowych spalarni.

Jednym z kluczowych elementów zintegrowanego systemu gospodarowania odpadami jest regionalne centrum gospodarowania odpadami w Lublanie. Projekt ten, finansowany ze środków unijnych, początkowo obejmował 17 gmin miejskich. Później dołączyło do nich jeszcze 20 gmin, rezygnując z dodatkowego zakładu przetwarzania odpadów.

Projekt INTERREG „Circular Ocean”³⁹ dotyczy problemu odpadów morskich w regionie Peryferiów Północnych i Arktyki. Wspiera on zieloną gospodarkę dzięki rozwiązaniom służącym ponownemu użyciu odpadów z tworzyw sztucznych, takich jak stare sieci i żyłki rybackie, oraz pobudzaniu ekoinnowacji. Projekt ten jest zwycięzcą nagrody RegioStars za 2016 r. i obecnie testuje się w nim pilotażowo kilka nowych zastosowań odpadów z tworzyw sztucznych, np. do wzmacniania betonu i innych materiałów budowlanych. W ramach tego projektu prowadzone są też doświadczenia z wykorzystaniem sieci rybackich jako materiałów do usuwania zanieczyszczeń z wody.

Program „Horyzont 2020”

Z unijnego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” finansowane są innowacyjne projekty służące przejściu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Dla przykładu z programu „Horyzont 2020” współfinansowany jest – kwotą 8,8 mln EUR – projekt RESYNTEx⁴⁰, w ramach którego opracowane zostaną innowacyjne modele biznesowe gospodarki o obiegu zamkniętym dla przemysłu chemicznego i tekstylnego. Projekt skupia 20 partnerów z 10 różnych państw członkowskich UE, w tym stowarzyszenia branżowe, przedsiębiorstwa, MŚP i instytuty badawcze. Projekt ma pokazać, w jaki sposób można uniknąć spalania i składowania odpadów tekstylnych dzięki chemicznemu recyklingowi nienadających się do noszenia melanżów w pilotażowym zakładzie recyklingu przerabiającym 500 ton rocznie. Ta nowa technologia ponownego przerobu zwiększy zasobooszczędność, ponieważ podniesie wartość odpadów tekstylnych, zamieniając je w nadające się do wykorzystania surowce przemysłowe, zapewniając jednocześnie ich uznanie na rynku.

Program LIFE

Od 1992 r. program LIFE udzielił wsparcia na rzecz projektów istotnych dla gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym ponad 670 projektów w zakresie redukcji, recyklingu i ponownego użycia odpadów, na łączną kwotę ponad 1 mld EUR ze środków unijnych. Działania te są kontynuowane w ramach nowego programu LIFE na lata 2014–2020, z którego w pierwszych dwóch latach zainwestowano przeszło 100 mln EUR w ponad 80 projektów w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym.

³⁹ <http://www.circularocean.eu/>

⁴⁰ <http://www.resyntex.eu/>

Badania naukowe i innowacje: „Przemysł 2020 w gospodarce o obiegu zamkniętym”

Program prac „Horyzont 2020” na lata 2016–2017 przewiduje przeznaczenie 650 mln EUR na obszar docelowy „Przemysł 2020 w gospodarce o obiegu zamkniętym”, z którego przyznawane są fundusze na projekty pokazujące wykonalność podejścia gospodarki o obiegu zamkniętym z punktu widzenia gospodarczego i środowiskowego, nadające jednocześnie silny impuls ponownej industrializacji Europy. W 2016 r. w ramach tego obszaru docelowego ogłoszono wiele zaproszeń do składania wniosków, w tym jedno poświęcone wielkoskalowym projektom na rzecz systemowego, ekoinnowacyjnego podejścia do gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zagadnienia wody w gospodarce o obiegu zamkniętym. Ocena wniosków, które wpłynęły w odniesieniu do tych tematów, została niedawno zakończona i obecnie trwają przygotowania do zawarcia umów o udzielenie dotacji na wybrane projekty. W 2016 r. opublikowano też dodatkowe zaproszenia do składania wniosków w ramach partnerstw publiczno-prywatnych dotyczących „fabryk jutra”, „zrównoważonych procesów przemysłowych” oraz „bioprzemysłu”, których celem jest pomoc w opracowaniu i zastosowaniu niezbędnych kluczowych technologii prorozwojowych, wspierających unijną produkcję w wielu różnych sektorach.

Usługi technologiczne w celu przyspieszenia stosowania zaawansowanych technologii produkcyjnych na rzecz czystej produkcji przez zajmujące się produkcją MŚP

W dniu 8 listopada 2016 r. w ramach programu „Horyzont 2020” Komisja opublikowała zaproszenie do składania wniosków w celu stworzenia punktu kompleksowej obsługi zapewniającego MŚP dostęp do usług lub obiektów technologicznych w dziedzinie zaawansowanych technologii produkcyjnych na rzecz czystej produkcji⁴¹. Pomimo dobrych wyników Europy w dziedzinie patentów i handlu zastosowanie zaawansowanych technologii produkcyjnych przez europejskie przedsiębiorstwa nadal stanowi wyzwanie. Wielu MŚP brakuje zasobów lub kompetencji do włączenia do swoich systemów innowacyjnych zaawansowanych technologii produkcyjnych związanych z czystą produkcją.

Celem tego zaproszenia jest zapewnienie krytycznej masie MŚP, które zajmują się produkcją, dostępu do punktu kompleksowej obsługi przez okres trzech lat, aby umożliwić im włączenie innowacyjnych zaawansowanych technologii produkcyjnych do własnego procesu produkcji i podjęcie świadomej decyzji co do przyszłych inwestycji. Zaproszenie będzie otwarte do dnia 28 marca 2017 r.

W jaki sposób Komisja wspiera MŚP w procesie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym?

Komisja wspiera MŚP w procesie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, kontynuując realizację Planu działań ekologicznych dla MŚP⁴². W ostatnich dziesięcioleciach tysiące MŚP otrzymało też wsparcie z funduszy unijnych, które zwiększyło zasobooszczędność, efektywność energetyczną oraz innowacyjność w produkcji. To wsparcie dla MŚP jest kontynuowane w ramach funduszy polityki spójności na lata 2014–2020. W styczniu 2017 r. działalność rozpoczęło Europejskie Centrum

⁴¹ <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/innosup-03-2017.html>.

⁴² http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/green-action-plan_en.

Doskonałości w dziedzinie Zasobooszczędności służące MŚP. Centrum zapewnić będzie narzędzie samooceny, możliwości tworzenia sieci kontaktów oraz działania wspierające MŚP i ich organizacje pomocnicze. W lutym 2017 r. ruszy projekt pilotażowy finansowany przez Parlament Europejski i realizowany przez Komisję, dotyczący praktycznego budowania zdolności MŚP w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym i eko-innowacji.

4. Kluczowe inicjatywy na 2017 r.

Program prac Komisji na 2017 r. świadczy o głębokim zaangażowaniu w zapewnienie terminowej realizacji planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym. W 2017 r. Komisja przedstawi projekt strategii dotyczącej tworzyw sztucznych, mającej na celu poprawę ekonomiczności, jakości i zasięgu stosowania recyklingu i ponownego użycia tworzyw sztucznych, ograniczenie przedostawania się tworzyw sztucznych do środowiska oraz oddzielenie produkcji tworzyw sztucznych od paliw kopalnych.

Komisja zaprezentuje też szczegółową analizę prawnych, technicznych lub praktycznych problemów na styku prawodawstwa w obszarze chemikaliów, produktów i odpadów, które mogą utrudniać przechodzenie materiałów z recyklingu do gospodarki produkcyjnej. Komisja w szczególności rozważy warianty usprawnienia obiegu informacji na temat substancji potencjalnie niebezpiecznych w produktach i odpadach oraz warianty ułatwienia gospodarowania takimi substancjami znajdującymi się w materiałach z recyklingu. Celem jest nie tylko wspieranie cykli materiałów nietoksycznych, ale także upowszechnienie stosowania surowców wtórnych.

Komisja wystąpi również z wnioskiem ustawodawczym dotyczącym minimalnych wymagań jakościowych w celu promowania bezpiecznego ponownego wykorzystania oczyszczonych ścieków, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego i środowiskowego praktyk ponownego wykorzystania wody oraz swobodnego handlu produktami spożywczymi w UE.

W 2017 r. zostaną też przedstawione ramy monitorowania służące ocenie postępów w gospodarce o obiegu zamkniętym w UE i państwach członkowskich.

We wdrażaniu planu prac w zakresie ekoprojektu w 2017 r. więcej uwagi zostanie poświęcone gospodarce o obiegu zamkniętym oraz zasobooszczędności wykraczającej poza efektywność energetyczną.

W pierwszym kwartale 2017 r. Komisja opublikuje również kontrolę sprawności oznakowania ekologicznego UE i EMAS.

2017 będzie ważnym rokiem dla dialogu politycznego z zainteresowanymi stronami. W tym celu Komisja oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny powołają platformę skupiającą zainteresowane strony w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym. Wydarzenie to będzie miało miejsce podczas międzyinstytucjonalnej konferencji zainteresowanych stron, poświęconej gospodarce o obiegu zamkniętym, która odbędzie się w dniach 9–10 marca 2017 r. w Brukseli.

5. Podsumowanie

W nadchodzących latach ważne będzie utrzymanie tempa prac narzuconego przez przyjęcie pakietu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym i działania na wszystkich poziomach, tak aby urzeczywistnić ideę gospodarki o obiegu zamkniętym z korzyścią dla wszystkich Europejczyków. Spójna realizacja planu działania i szybkie przyjęcie wniosków ustawodawczych dotyczących odpadów i nawozów pomoże odpowiednio ukierunkować inwestorów i wesprzeć proces przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.